

NAPLÓ

Előfizetési ár:
 Egész évre 4 K | Egyes szám ára 4 fill.
 Fél " " 2 K | Pályaszavakos 6 fill.
 Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felolós szerkesztő:
DERÉKY ANTAL

Igazgató:
ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
 Kéziratok átvétele csak jelzettel van megengedve

Titokzatos gyilkosság Az Angyalföld titkai

Budapesti mulatók.

Párisból, a Szajna partján elterülő divatos Babelből, ahonnan Európának nemcsak a kulturája, de az erkölcsi hanyatlása is kiindul, most egyszerre, hirtelen, minden átmenet nélkül, enyhébb szelek lengedeznek, melyek arra engednek következtetést vonni, hogy az ultramodern — tehát erkölcstelen áramlattal szemben, beállott — a nagy reakció. A párisi mulatók legelőkelőbb és legjelesebb képviselői nyíltan hirdetik, hogy nő méltóságukban mélyen lealázva érzik magukat, amikor a nyilvánosság előtt, minden művészi érték nélkül való disznóságokat, cochonnériákat kénytelenek nap-nap mellett előadni. És ezekért elsősorban az írókat teszik felelőssé, akik ezeket a jóízű arcu- verő nudításokat tüzettszerűen gyártják, de nem kevésbé kárhóztatják azt a közönséget is, mely műveltségével, erkölcsi romlottságával ezt az irányt idáig fejlődni megengedte. A párisi sanzonetek, díszzők és kabaré-énekesnőinek ez a dicséretreméltó és eléggé nem méltányolható mozgalma, önkéntelenül rátereli figyelmünket a budapesti mulatóhelyekre is. Mert bizonyos, hogy ebben a tekintetben az egész kontinensen egyetlen város sincs, mely a párisi mintát olyan mohó kapzsisággal, határozott üzleti spekulációval úgy kitudná és akarná aknázni, mint a mi Budapestünk, gombamód tenyésző mulatóhelyei. Szomorú dolog, hogy e téren némelyik színház is lesüllyed a mulatók nivójára és még szomorubb dolog, hogy a legtehetségesebb magyar írók is kénytelenek a hírlapokban hirdetni, hogy darabjuk ugynevezett „fehér-darab” — melyet a serdülő fiatal leányok is megnézhetik. A mulatók pedig, — tisztelet a kevés kivételnek, — délutáni előadásait, — megkülömböztetésül az esti előadásoktól, — kénytelenek szintén a «fehér» vignetttá válni. Ott van például Bécs, mely a 13 nagy színháza mellett, több mint száz mulatót tart fenn, de a száz közül csupán egyetlen-egyben merészelik azt produkálni, amit nálunk a nagy átlag estéknél bemutat és annak az egynek az ódiama is ránk háramlik, mert „Budapester Orpheum” a címe, és ami ott színrekerül, — sajnos, de igaz, — nálunk azon melegében, lerakódó helyet talál. Ha visszaemlékezünk csak azelőtt néhány évre, akkor még a

városligeti wurstliban levő kis színházakban sem volt szabad még kétértelmű kuplét se énekelni, mert rögtön ott termett a rendőrtisztviselő, letiltotta a műsorról e kétes értékű poemát és megbüntették az artistát és artistanőt, épen úgy mint a tulajdonost, sőt olykor a rendezőt is. És ez így volt helyes, mert a mulatóhely ne legyen a durva ösztönök fejlesztésének lerakódó szemétdombja. De 4—5 év nagy idő, a dekadencia egyre terjedt és sajnos, most rendőri asszisztencia mellett, tapsolják százan és ezzen a legbrutálisabb egyértelműségeket és a pőrre vetkőzött malacságokat. Pedig, hogy ezek nélkül, — sőt épen ezek nélkül is lehet kitűnő tüzeteket és az általános erkölcsi érzést még sem botránkoztató jeles előadásokat rendezni, azt bizonyítja az a néhány kivétel, mely fényesen prosperál. Nem óhajtjuk mi vissza a régi, elmaradott kor naivitását, nem imádjuk a tettető prüderiét, szeretjük a pikantériákat is szellemes, szatirikus feltalálásban, de azt hisszük, minden jóízű ember undorral fordul el, azon egymásra halmozott és egymásra licitáló, valóban istállóbüzü malacságoktól, melyeket nálunk, az intenzív villamos világításban estéknél a nagy közönségnek feltalálnak. Nézzük meg a hozzánk elvetődő külföldi angol, német sőt még a francia kiválóságokat és tanuljunk azoktól jóízűt és művészi mérsékletet. Vagy a külföldieket éppen a diszkréciójukért fizetjük meg olyan horribilis fellépti díjakkal, hogy a mieinket, a magyarokat annál rikítóbb, de semmiesetre se kedvezőbb színben mutathassuk be az idegeneknek? Nem igaz, hogy a közönség neveli az irodalmat, sőt éppen megfordítva: az irodalomnak és a színpadoknak kell irányítani és helyes utra téríteni a közönség megtévelytett izlését. Ezt várjuk a mi mulatóhelyeinktől, de várjuk a felügyelést gyakorló rendőrségtől is, és akkor a külfölddel szemben is felvehetjük a vitát: hogy sokkal jobb vagyunk a hírdőnkél!

A vidéki színház rendezése.

(Befejező közlemény.)

(D.) Bizonyos, hogy a közsüklét követelményei nyomán a fővárosban, rövid időn fognak akadni vállalkozók, akik az általunk jelzett színházakat, melyek máris érzékenyen nélkülözünk, saját költségeiken fel

fogják építeni, sőt tudomásunk szerint a budai állandó színház minél előbbi létesítése érdekében, a budai vezető körök, a polgárság lelkes támogatása mellett, folyton buzgókodnak. Hagyjuk tehát egyelőre ezeket számításokon kívül és mutassunk rá egyenesen, honnan és hogyan kellene a vidéki színházak építéséhez feltétlenül szükséges, horribilis összegeket előteremteni.

Egyes nagyobb vidéki városok, mondjunk mindjárt néhány példát, — Kaposvár, Magyarakanizsa stb. éppen most készülnek nyári színházakat építeni, természetesen a közoktatási miniszterium nagylelkű, jelentékeny hozzájárulásával. A színházgyűlésnek, mely a magyar színház művészi, erkölcsi és anyagi haladását szolgálja, a vidéki színház rendezése érdekében, első és elengedhetlen kötelessége volna, az összes városok törvényhatóságait körlevélben felkérni, tudassák az egyesülettel, melyik város volna hajlandó, melyik érezné szükségét a téli színház felépítésének és esetleg mennyi gyűjtött alaptőke áll már a város rendelkezésére? Ez adatok beszerzése után és ezek alapján, kérdés intézendő a közoktatási miniszteriumhoz, melyik város színházépítéséhez, milyen arányú segélyezéssel kegyeskednék hozzájárulni. — Miután azonban több, mint valószínű, hogy az ekként eredményezett összegek, semmiesetre se fedeznék az építkezési költségeket, azon összegeket, melyeket ezidő szerint, a törvényhozás évről-évre a magyar színház fellendítése címén megszavaz és amelyeket eddig, — minden látható eredmény nélkül, nem közvetlenül a színház javára, — hanem közvetve az egyes színházak subvencionálására pazaroltak, egy összegben évenként legalább egy színház építésére fordítanak és így tíz év alatt, a vidéki színházak tiz olyan téli hajlékot lehetne építeni, a hová — rendszeres társulatok szervezése válnék szükségessé és ez jelentékenyen kevesbbiten a szerződés nélküli színházak számát. Tudom, hogy ez a terv nagy ellenzésre találkozik majd az igazgatók részéről, különösen azok részéről a kik a művészetet is csak üzletszerűleg kezelik, de megnyugtathatom őket azzal, hogy amit a vámon vesztenének, megnyernék a révén, mert először az így megszorított színházakért nem kellene bért fizetni, másodsor pedig

az igazgatók számát, hozzáértő, intelligens elemekkel lehetne szaporítani. Mi itt csak eszméket, vázlatokat, kereteket jelöltünk meg, melyek felett úgy hisszük érdemes gondolkodni és kiviteltre szélesebb alapon, a messze jövőbe kiható tanácskozásokat folytatni. Összegeztük tehát röviden mindazt, a mit mi a magyar színház radikális rendezésére nézve feltétlenül szükségesnek tartunk:

1) Színházak építése a fővárosban és vidéken egyaránt. Az arra való nagyobb városokban a színházak 10 hónapon át való állandósítása, mert felesleges például, hogy az aradi színház, melynek nyári színháza van, még Vásárhelyt is okkupálja.

2) A kerületi rendszer feltétel nélküli eltörlése, mert bármilyen jóakaratot tételünk is fel gróf Festetich Andorban, nem hisszük, hogy be ne látna, hogy ez a rendszer, a mig egyrészt a színházszabadság versenyének szárnyát szegi, másrészt a helytelen beosztás miatt egyes igazgatóknak a másik, — talán érdemesebb — rovására, könnyen bebizonyítható előnyöket nyújt; végül pedig, mert a társulatok tömeges szaporodása fényesen igazolja, hogy az országban még legalább tíz rendezés társulat elhelyezést és megélhetést nyerhet.

3) Az összes színházszkolák szigorú ellenőrzése, egy a színház egyesület és a kultuszminiszteriumból kiküldött permánens bizottság által.

4) A színházgyűlés adminisztrációjának rendezése, egészségesebb alapokon és jóval kisebb költség-előirányzattal, mert a jelenlegi nagy apparatus, a tanácsosok napidíjával jelentékeny összegeket emésztnek fel.

5) A szerződési évek visszahelyezése a nagy hétre, mert minden más megoldás egy év múlva már ismét kivihetlenné fog bizonyulni.

A zsűri visszaállítás, a színházi és fegyelmi törvények, valamint a szerződési minták esetleges revíziója csak mellékkérdések és részletek, melyeket időről-időre a gyakorlati tapasztalat alapján meg lehet és meg is kell változtatni.

6) Végül hagyjuk, mint egyik legfontosabbat a felvételi vizsgák kérdését. Hát ez olyan téma, melyhez csak nagyon lelkiismeretesen lehet és szabad hozzászólni. Tehetésegekben ugyanis ezidő szerint olyan

szegények vagyunk, hogy minden — véletlenül — visszautasított, lap-pangó tehetség elvesztése érzékeny csapás volna színészetünkre nézve.

A mi álláspontunk az, hogy a színészegyesület vizsgáló bizottságának felvételi jogát ne arra adjuk meg, hogy a tehetségeknél mutatkozó jelentkezőket akár két évi, akár egy évi gyakorlatra utasítsák; hanem igenis, mindenki, akit az egyesület a pályára alkalmasnak talál, köteleztessék valamelyik színésziskolába beiratkozni és ennek megtörténtét, szeptember hó közepéig, az intézetek igazgatóságai által kiállított bizonyítvánnyal az egyesületnél igazolni. Az egyesület és a kultuszminiszter állandó bizottsága azután néhány hónap múlva, saját legjobb meggyőződése szerint ki-selejtezhette a nem alkalmas egyéneket és gátat vetne a színészproletárismus elterjedésének.

Meleg ügyszeretet, a magyar színészet jelene és jövője iránt táplált őszinte jóakaratumk vezérelte tollunkat és így nincs forróbb óhajításunk, minthogy az irányadó körök és a színészet értékeiből, gondolkodó elemei kihámozzák azt, amit a színészet művészi, erkölcsi és anyagi érdekében, megvalósíthatónak találnak.

A Napló Mindenütt

Dohányzó gyermekek.

Egyik vármegyénk legutóbb tartott közgyűlésén követésre méltó szabályrendeletet alkotott a tizenöt évesnél fiatalabb gyermekek dohányzási tilalma tárgyában. A szabályrendelet értelme szerint a vármegye területén tilos a tizenöt évesnél fiatalabb kiskorúaknak dohányozni, szivart, gyufát vásárolni, avagy maguknál hordani. Ugyiszintén tilos a gyermekeknek a dohányzáshoz szükséges dolgokat eladni. A szabályrendelet szerint e tilalmak megszegése kihágás és 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetik. A szülők és gyámok kötelesek felügyelni arra, hogy a rájuk bízott kiskorúak az előirt tilalmat megtartsák. Ha azt elmulasztják, vagy a kihágást képező cselekményt megengedik, vagy elnézik, szintén kihágást követnek el, amelyért őket is megbüntetik. Bizony a fővárosban is hozhatnának ehez hasonló infézkedést, mert itt, a jobb érzésű közönség jogos megbotránkozására, nemcsak 12—13 éves suhancok, hanem még elemi iskolás gyerekek is füstölgetnek az utcán és vakmerő bátorsággal még tüzet is kérnek a járókelő közönségtől.

A tanítónő.

Az élet csakugyan produkál érdekes változásokat s egyre nagyobb mértékben bizonyítja, hogy a diploma még nem minden, ellenben egy kis gyakorlati élelmesség már alap — a megélhetéshez. Egy okleveles tanítónő, Bertalan Ilona, aki évekig hiába kopogtatott megélhetést nyújtó állomás után, gondolt nagyot és merészet és amerikai rendszerű cipőtisztításra váltott iparigazolványt. Együttal kérvényt adott be a fővároshoz, hogy az élénkebb forgalmi utakon engedje meg cipőtisztítószekek elhelyezését, amint ez a külföldön szokás. A kerületi előjáróság a kérelmet áttette a tanácshoz, mert a közterületek használatáról az rendelkezik s a tanács, mely hosszú

évekig nem méltányolhatta állás hiányában a folyamodó tanítónő diplomáját, ezúttal nem igen zárkózhatik el a kérelem teljesítése elől, amelyet nem támogat semmi egyéb, csak egy szerény iparigazolvány.

Félelem az üstököstől.

Az újságok napihirei között egy nevelésesen szomorú tragédia húzódik meg. Négy garmondbetűs sorba van beszerítve, hogy Halavacs András, nagylaki mészáros a halálba menekült — mert félt a Halley üstököstől.

Eddig van és nem tovább. Ez a jámbor nagylaki mészárosmester csak azt tette meg, amit mindannyian megtennénk, ha bizonyosan tudnánk, mint a halálraszánt mészárosmester, hogy az üstökös végig fog táncolni a földünkön. Nagyon természetes, nagyon emberi és mindenképen érthető ez az öngyilkosság. A legtermészetesebb minden öngyilkosságok között, Cleopatra kigyócsipésétől egészen Henry ezredes energikus borotvahuzgálásáig.

Ez a jámbor falusi ember egészen egyszerű számadást csinált. Megkeil halni kínos halállal, szenvedések között és ami a legirtózatosabb talán az egészben, végig kell nézni a mások haláltusáját. Talán látni kell azoknak a kinlódását is, akiket szerettünk, akiket megakarunk menteni és nem segíthetünk rajtuk. Így gondolkodott a nagylaki mészárosmester, a maga pihent, paraszti eszével és röviden végzett; kényelmesen, egyszerűen, megölte magát. Jól számolt és az összeadás eredményét nagyon egyszerűen állapította meg. Csak egy kicsit gyorsan és így egy iczike-piczike hiba csuszott a számadába. Látszik, hogy csak mészárosmester volt, félpaszat falusi mesterember, aki soha életében nem hallott bizonytalan tétélekről és holtbizonyosságnak vette a Halley üstökös bekövetkező pusztításait.

Mi optimisták pedig tovább mulatunk és muzsikaszó mellett várjuk — a világ végét.

Kutyavásár.

Csak egyszer volt Budán kutyavásár... és a milyen határozottan állította ez a példaszó, szinte nem is hitte az ember, hogy valaha kedve kerekedjék valakinek, a második kutyavásár megrendezésére. Most azután egy furssa című budapesti egyesület, a „Magyar Ebtenyésztők és Ebkedvelők Egyesülete” ráczáfol a példabeszédre. Körlevelet küld s ezt az egész országba s adja tudtul mindenkinek, akit illet, hogy Budán újból kutyavásár lesz: „A Magyar Ebtenyésztők és Ebkedvelők Egyesülete május 14 és 16-án Budapesten országos ebkiállítás rendez. Benevezhető minden fajtájú eb, ha nem egyesületi tag tulajdonába is van. Az eddig történt számos bejelentés után ítélve, sikerültnek ígérkezik a kiállítás s mindenben felül fogja mulni az eddig Magyarországon rendezett ebkiállításokat.” — Tehát kutyakiállítás és kutyavásár lesz Budán. Sőt nagysikerű lesz. Jó hát lesz! De mi történik a példabeszéddel? Azt csak nem változtathatjuk meg most hirtelen, mert bizony nagyon megharagudna érte ez a mi jó magyar néptünk, amelyik úgy megszokta már azt a régi közmondást, hogy apáról fiúra és unokára száll Mátyás király óta.

Várandós anyák

erősítő és az erősítéssel egyidejűleg üdítő szert találnak a

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-ban.

Gyors és erőteljes hatása meglep és gyönyörködtet mindenkint. Bevétele kellemes emésztése könnyű.

Egy kísérlet meg fogja Önt győzni, hogy az Önt esetében is mily jótékony hatása.

Szoptatás esetében a SCOTT-féle EMULSIÓ

elejét veszi a bogyadtság-nak, bőségesen biztosítja a tejet és rózsás és virágzó arcúvá teszi a gyermeket.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer Vél-jegyet — a halászt — közzük figyelembe venni.

IRODALOM MŰVESZET

TE KERESZTÉNY VAGY...

Te keresztény vagy, én meg pogány. Érttem ő nem halt meg a Golgothán. Vad pogány élet az életem S jóságod én meg nem érthetem.

Neked nem fáj, hogy nem vagy enyém. Napunk, nem bánod, ha így lemén. Csók nélkül menjen, büntelenül Lelked a bűnért dehogyan hevül!

De az én lelkem vágyik a bűnre Fekete fátylat fehérre, hűre S ha megtéríteni nem tudlak mégse Áttérek érted kereszténységre...

Vértessy Gyula.

A pécsi színházban a múlt hét folyamán került bemutatásra a „Kis cukros” rendkívüli sikerrel, zsufolt ház előtt; Zöldi Vilma, Sándor Ilonka, Izsó Miklós, Abonyi és Lévey a közönség részéről zajos tapsokat arattak kitűnő alakításukért. A hét eseményei közzé tartozott még a „Három pár cipő” és „Nagymama” felújítása, amennyiben alkalmá nyílt Kövessynének régi művészetét teljes fényében ragyogtatni. A közönség mindkét estén elhalmozta szeretetteljes tapsaival és csak azt sajnálja, hogy ritkán nyílik alkalmá kiforrott művészetében gyönyörködni. Mellette a sikerben osztoztak: Károlyiné, Borbély Lili, Károlyi Ibolyka, Izsó, Faludi és Abonyi, akik tehetségük legjavát fordították a közönség mulattatására.

Zenei ujdonságok. Szóner Sándor, az országzserte előnyösen ismert zeneszerző, három hangulatos, szép poémát szerzett, melyeket itt melegen ajánlunk a zenekedvelő közönség szives érdeklődésébe. Remek a „Huszonnegy szál fehér rózsá” című és hangulatos, lágy melódiájú a „Gondolj reám” című műdal, de kedves és fülbemászó zenéje miatt nagy népszerűsége számíthat a „Cabaret-induló” is. A dalok külön-külön füzetben jelentek meg és megrendelhetők: Felor Mariska könyvkereskedésében, Siklóson.

Zálogszedulák

brillánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt latinát legmagasabb árban veszek. Brillánsokért többet fizetek, mint amennyiért újonnan vették Schiller Izidor. Sip-utca 8

Titokzatos gyilkosság.

A kolozsmegyei Sztána községben borzalmas módon pusztult el Nedesán Péter nevű ember. Az eddigi megállapított adatok szerint először megölték, aztán a község határában levő malomnál egy szilvafára felakasztották. Vasárnap virradóra vették észre s azonnal jelentést tettek a bánffihunyadi csendőrséghez, amely a nyomozást már bevezette. Nedesán Péter ezelőtt pár évvel tekintélyes vagyonnal rendelkezett, mondhatni a legazdagabb volt a községben. — Lelketlen ügy-nökök azonban beugralták s Nedesán a szép szóra hallgatva megvett egy benzín motort, aztán Kolozsvártól nem messze levő Diós községben gőzmalomot állított fel. Vállalatába azonban belebukott s vagyonának tekintélyes része is eluszott.

Hogy magán segítsen aztán bebiztosította lakóházát és gazdasági épületeit nagy összegre. A biztosító társulat egyszer csak arra ébredt fel, hogy Nedesán háza és összes gazdasági épületei leégtek. Minden valószínűség amellet szólt, hogy ő gyújtotta meg saját házát. Az ügyészség vádat is emelt ellene, azonban bizonyítékok hiányában felmentették.

Ez időtől kezdve azonban nem volt nyugta a községben. Összeszedve tehát vagyonának maradékát Sztána község határában levő Olár János nevű molnárhoz költözött.

Ott aztán a molnár feleségével Oprics Veronával viszonyt kezdett. Olárnak mindenféleképpen kedveskedett, pénzt adott neki, lovakat vásárolt stb. Oda költözése után egy néhány hétre azonban a malom is ismeretlen okból kigyulladt s az is porig égett.

Nedesán Péter új malmot építtetett s most már azt az asszonyra íratta.

Viszonyuk Olár szemé előtt folyt, azonban ez nem mert szólni semmit. Nedesán Péter akkor utasíthatta ki a háztól, mikor akarta.

Vége az asszony is meguntta Nedesán tolokodását, mert már a végén azt az ajánlatot tette Olárnak, hogy adja neki 200 koronát csak hagyja el a malmot s a feleségét.

Szombaton éjjel aztán, midőn Nedesán aludt Olár János és felesége megtámadták s addig ütlegelték, míg elvesztette az eszméletét.

Olár először a száját és orrát fogta be s arczát össze-vissza verte az öklével. — Mikor látták, hogy már-már alig van lélek benne, kihurcolták a szobából s felakasztották a malom mellett levő szilvafák egyikére, aztán mintha mi sem történt volna, nyugalomra tértek.

Reggel a malomba menők figyelmeztették Olárt, hogy Nedesán fel van akasztva s — meg is — halt.

A csendőrség ügy Olárt, mint feleségét le is tartóztatta. Ezek azonban mindent tagadnak. Annyit beismertek, hogy egy késő este megverték Nedesant, de aztán ő eltávozott a házból s többet nem látták.

Olár Jánosnak egy kis 10 éves Vaszi nevű fia azt mondta, hogy az apja felébredt éjjel s azt mondta a fiu édes anyjának:

„Gyere most már végeztünk vele.” A megtartott házkutatás során megtaláltak egy csupa vérel borított párnát, Olár és feleségének véres ruháját.

LÓWY JÓZSEF Sirkőraktárában

Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában

10 K-tól feljebb remek kivitelű sirkőves rendkívüli nagy választékban kapható.

Minden a szakmába való munkák, tiszteletdíjak, aranyok és aranyosok jutányosan és lelkiismeretesen készítenek.

Vádoltak azzal védekeznek, hogy Nedesán Péter öngyilkos lett; mert szerintük többször hangoztatta, hogy ő akkor hal meg mikor akar. — Az öngyilkosság azonban teljesen kizártnak látszik, mert a megvert ember nem akasztja fel magát, hanem bosszu után liheg.

A nyomozás valószínűleg rövid időn belül befejezést nyer, mert folyton újabb és újabb bizonyítékok kerülnek napvilágra. Az sincs kizárva, hogy vádlottak a bizonyítékok sulya alatt megtörve bevallják rettenetes bűnüket.

TÖRLEY PEZSGÓ

HIREK

A hétről.

Ingyen reklám.

Egy kiskunmajsai ur — azért sem írjuk ki a nevét — az ottani függetlenségi kör táncmulatságán fellépet. Tessék most nagy summát elképzelni. Vagy ne tessék semmit se elgondolni. Megmondjuk inkább, hogy ez az ur felülfizetett egy, azaz egy fillért. Hogy Kiskunmajsán jól mulattak az elmés tréfán, nem kértelkedünk. Mert igen jó viccz, hogy ha az ember felülfizet egy fillért és ezért a rendezőség hírlapi köszönetet mond neki. Olyan jó viccz, hogy szinte potyognak a könnyeink. Nálunk egy fillér, azaz egy fillér elég-séges ahhoz, hogy valakinek a neve belekerüljön egy újságba, sőt tiz újságba, nyugaton ellenben híres emberek nehez aranyakkal fizetik meg, hogy belekerüljenek a lapokba. Azt mondják erre: Páris és Kiskunmajsai! Hogy van némi különbség mégis a két helység között. De nem Páris és Kunmajsai, hanem Páris és Budapest. Mert Kiskunmajsán csak azt csinálják kicsiben, amit Budapestben csinálnak engross. Nem hiszik? Tessék végtégnézni a lapok mulatságrovatait. Azokat a két hasábokat, sőt három hasábokat, amiken meg vagyon írva, hogy az egyesült magyar borbélylegények egyesülete itt és itt, ekkor és ekkor mulatságot tartott, amelyen megjelentek... És itt következnek külön szortirozva az asszonyok és külön a hajadonok, akik erre az alkalomra lehetőleg ékes és művészi, sőt izléses neveket vesznek föl. Például: Bimbi. És mert Lemény Bimbi megjelent a bálon, nem azért jelent meg, hogy meg nem jelent barátai meg ne pukkadjanak az irigységtől. Tehát áhitja a nyilvánosságot és mert az újságok olyan jók, olyan udvariasak, másnap félmillió lap-példány hirdeti szerte az országban, hogy Kemény Bimbi él, virágzik és bálozik. Természetesen potyára. És jönnek a védnök urak: apró nie-mandok, képviselők és egyebek, a

kiknek reklám kell. Kiverekednek maguknak egy védnökséget és természetesen gondjuk van rá, hogy heteken keresztül mindennap megjelenjenek az újságokban, szintén potyára. Mert a reklám ugyanis sokat ér, ha drágán fizetik meg. Hát még akkor, ha nem kerül pénzbe. És csak próbálna valamelyik lap pénzt kérni az ilyen reklám kommunikációért. Lenne láрма, lenne ordítózás, emlegetnék a „sajtó korrupciót”. Kiskunmajsai és Budapest között nincs semmi különbség, ha mégis van, az csak annyi, hogy Kiskunmajsán egy fillérbe kerül a reklám, Budapestben pedig semmibe. Mert Budapestben ingyen kapják a lapok az újságpapirost, ingyen a nyomdai munkát. A reklámemberek legalább így gondolják.

Szirmai Arthur halála.

Szirmai Artur, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója, ki huszonhét esztendőn át működött a bank kötelékében, meghalt. Az elhunyt igazgató nagytehetségű, számottevő tagja volt a budapesti pénzügyvilágnak s ritka tudását és szorgalmát széles körben becsülték. Az a hosszú idő, amelyet a bank szolgálatában töltött, egybeesik az intézet nagyarányu fejlődésével s Szirmainak mindenkor jelentékeny része volt a bank fejlesztésében. Halála mindenütt, ahol csak az elhunytat ismerték, mély részvényt keltett.

Apagyilkos fiu.

Egy fiatal, alig 14 éves fiu rémes gyilkosságáról kaptunk hírt Bábony borsodmegyei községből. Tóth Sándor bábonyi földmives vasárnap este 6 óra után feleségével és Sándor nevű 14 éves fiával lakásán vacsorázott, Tóth — aki veszekedő, durva természetű ember volt — állandó civódásban élt feleségével, akit most is bántalmazott. A fiu védelmére kelt anyjának s emiatt szóváltás támadt közte és apja között. A szóharcz dulakodássá fajult, miközben Tóth megütötte fiát. Ez ekkor a szalonnázó késével többször megszurta apját. Az egyik szurás Tóth hónaalján az ereket átvágta, úgy, hogy a szerencsétlen ember néhány perc alatt elvérzett. A gyilkos fiut letartóztatták.

Szerencsétlenség egy bányában.

A dognácskai Illés-aknában Patesán György és Hódos János vajúrók azzal foglalkoztak, hogy az elhelyezendő dinamittöltények számára lyukakat furtak. Furtájuk munkaközben valószínűleg egy már régebben elhelyezett, de el nem sült tölténybe ütközhetett, mert hirtelen nagy robbanás reszkettette meg a bánya levegőjét, úgy, hogy a többi szintek bányászai ijedten menekültek a kijáratok felé. A két szerencsétlen vajúrók testét darabokra tépte a robbanás s Hódos jobb karját és fejét egyáltalán nem voltak képesek megtalálni.

A szerelmes pinczér.

Kovács Andor István huszonkét éves pinczér, aki Temesváron, a Pannonia-szállodában volt alkalmazva, tegnap este gyilkossági kísérletet követett el Doléshán Ilonka tizennyolcz éves varróleány ellen. Kovács szerelmi ajánlatokkal ostromolta a leányt, de a leány nem hallgatta meg. Elkeseredésében a szerelmes pinczér tegnap este hét óra tájban az utca sarkán megleste és egy késsel a leány nyakába szurt. Azután futásnak eredt és később önként jelentkezett a rendőrségen, ahol kihallgatása után letartóztatták. A leány csak könnyebb sérüléseket szenvedett és a mentők szüleinek lakására szállították.

x Elvértve még találkozunk azzal az ósdi felfogással, hogy a gyógyszernek, hogy hatásos legyen, okvetlen nagyon rossz ízűnek kell lennie. Ma Más nézet uralkodik már és így például a „Scott-féle Emulsió” oly csukamájolaj összetételű, mely kellemes ízű, könnyen emészthető és a gyermekeknek, a gyenge embereknek valóságos áldás! A „Scott-féle Emulsió”, minden gyógyszerárban kapható.

Nyilttér.

Sternberg
Ármin és Testvére
cs. és kir. udv. hangszergyár
központi főüzletében

BUDAPEST,
VI. ker., Rákóczi-ut 36. sz. alatt

**kaphatók a legjobb és
legolcsóbb hangszerek.**

**KÉPES ÁRJEJYZÉKEK minden
cikkről külön-külön jelennek
meg. Érdeklődőknek kívánatra
ingyen és bérmentve küldetnek.**

KITÜNTETVE! A m. kir. kormány
által alapított „Millenniumi Állami
érem”-mel melyet a hangszer-csoport
összes versenyzői közül **kizárólag
csakis cégünk nyert el.**

Közgazdaság.

Budapesti Hitelintézet Részvénytársaság. E társaság február 26-án tartotta meg harmadik évi rendes közgyűlését Fényes Dezső elnöke mellett, a megjelent részvényesek jelenlétében beszámolt az igazgatóság az 1909. évben elért üzleti eredményről. A mérleg szerint az 1909. üzletév 32.903 korona 31 fillér nyereséggel zárult. Az igazgatóság javaslatához képest a közgyűlés elhatározta, hogy ezen nyereségből elsősorban az 1908. évi 23.436-89 korona veszteség leírassék, a fennmaradó 9.466-42 koronából 5000 K tartalékalapra, 2500 korona veszteségi tartalékalapra és 600 korona a felügyelő-bizottsági tagok tiszteldíjára fordítottassék. Az ez után fennmaradó 1.366-42 korona pedig új számlára hozassék. Fohn Ábrahám az igazgatóságnak a részvényesek nevében köszönetet szavazott, ugyancsak a részvényesek nevében mondott köszönetet a tisztviselőknek közreműködésükért Seichter Richárd részvényes. A felmentvényt a közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottság megadta. Új igazgatósági tagul Garán Dániel gödöllői földbirtokost választotta be. A felügyelő bizottságba az eddigieken kívül Kállai Ignác electrotechnikus vállalkozót választotta be. A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank igazgatósága Beck Miksa elnöklésével tegnap tartott ülésében megállapította a bank 1909. évi zárószámadását. A megállapított mérleg-, nyereség- és veszteségszámla az 1908. évről áthozott 312.745 korona 19 fillér betudásával 5.386.020 K 39 fill. bruttónyereséget és az összes költségek, adók és leírások levonása

után 3.393.586 korona 39 fillér tiszta nyereséget mutat az előző évi 3.385.226 korona 35 fillérel szemben, ami tekintettel arra, hogy az átvitel az előző évi átvitelnél kisebb volt, 56.029 korona 58 fill. nyereség-többletet jelent. Az igazgatóság elhatározta, hogy az e hónap végén tartandó közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy minden 400 K névértékű részvény után, úgy mint az előző esztendőben 28 K azaz 7 százaléknyi osztalék fizetessék, ezenfelül a tartalékalap a külön tartalék mérlegszerű 71.966 K 27 fillérnyi gyarapításán felül 150.000 koronával és a nyugdíjalap 20.000 koronával dotáltassék. Ez előterjesztések elfogadása esetén az igazgatósági tantíemek levonása után — cz üzletévre 315.502 K 27 fill. vitetik elő. A bank pénztári forgalma az elmúlt évben meghaladta az 5 milliárd koronát, a leszámított belföldi váltók összege 335 millió koronát, a belföldi váltók forgalma 855 milliót tett ki s a bank összes forgalma elérte a 12 és fél milliárdot.

A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság Poór Jakab elnöklésével e hó 2-án tartotta meg rendes közgyűlését. A felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása után a közgyűlés elhatározta, hogy a kimutatott 1.679.396 K 35 fillér tiszta nyereségből az igazgatóság jutalékára 124.051 K 24 fillér fordítandó, a tartalékalapba annak 2.500.000 koronára való kiegészítése céljából 250.000 korona utaltassék; az intézeti ház értékéből 25.000 korona irattassék le; a nyugdíjpénztár 20.000 koronával javadalmaztassék; a részvénytársaság 1910 március 3-tól kezdve 35 koronával 7 százalékos (tavaly 34 kor.) és a még forgalomban levő 1000 darab alapítói részvény szelvénye 16 koronával váltassék be, míg a fennmaradó 124.163 korona 71 fillér új számlára vezetessék elő. A közgyűlés az igazgatóság összes javaslatait határozattá emelte. Ezután a napirend értelmében az igazgatóságra Stern Ármin dr.-t, a felügyelő-bizottságra Zsiinszky Mihály dr., v. b. t. t.-t, Csécsy-Nagy Miklós dr.-t, Ehrentheil Manót, Gászner Bélát, Goszthony Mihály dr.-t, Kelemen Samut és Mekler Lajost, a fiókfelügyeleti tanács elnökévé Vázsonyi Vilmos dr. országgyűlési képviselőt és a választmányba Fehér Józsefet, Glücksthal Samu dr.-t, Lisznyay-Dami Tihamért, Magyar Lászlót, Péter Ferenc dr.-t, Ribáry Lajost és Zboray Miklós dr. országgyűlési képviselőt választotta meg. A közgyűlés végén Ihrig Lajos dr. részvényes méltatta az igazgatóságnak és a tisztikarnak a takarékpénztár fejlesztése körül kifejtett buzgó munkásságát és indítványára a közgyűlés köszönetet és elismerést jegyzőkönyvbe foglalta.

Az országos gazdasági bank részvénytársaság a napokban tartott igazgatósági ülésén megállapította az elmúlt év zárószámadását, amelynek főbb adatai ezek:

Vagyon: Készpénz 55.516 korona 19 fillér. Más intézetknél elhelyezve 409.324 korona 83 fillér. Váltótárca 1.886.434 K 70 fillér. Értékpapír és idegen pénzek 27.641 K 12 fillér. Árukészlet 125.729 K 39 fillér. Adó-sok 1.412.223 K 72 fillér. Leltár és berendezés 35.167 K 80 fill. Átmeneti tételek 7298 K 75 fillér. Teher: Részvénytőke 1.000.000 K. Alapok 96.375 K. Betétek 1.055.612 K 81 fill. Visszleszámitolási váltók 1.456.131 K 55 fillér. Fel nem vett osztalék 810 K. Átmeneti kamatok 9832 K 15 fillér. Nyereség múlt évi áthozat 7066 K 78 fillér. Ez évi tiszta 63.508

korona 51 fillér. Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: Visszeszámlolási és tőkésített kamatok 111.181 K 70 fillér. Tiszta fizetések, lakbérek, végrehajtó és felügyelő-bizottsági díjak 91.782 korona 18 fillér. Házbér és adó 31.216 K 38 fillér. Nyomatványok és üzleti költségek 36.443 K 91 fillér. Leírás leltár és berendezésből 6745 K 75 fillér. Követel: Váltó, adómentes és különféle kamatok 176.096 K 07 fillér. Jutalékok 37.967 K 33 fillér. Árüzleti haszon 124.903 korona 35 fillér. Értékpapírokon 1911 korona 68 fillér. Mult évi áthozat 7066 K 78 fillér.

Kitűnik a mérlegből, hogy az intézet az elmúlt esztendőben is kedvező eredménnyel dolgozott, bár a kiterjesztett árú-üzlet nagyobb szervezési és befektetési költségekkel járt. Az intézet iránt mind szélesebb rétegekben nyilvánul meg a bizalom, amelynek kifejező bizonyítéka, hogy a betétek már meghaladták az egy millió koronát. A céltudatos és szakavatott vezetés, amely Nagy Andor vezérigazgató kezében összpontosul, a pénzpiacra már számottevő helyet biztosított az intézetnek, amely a fejlődés és terjeszkedés minden hivatottságával rendelkezik. Az évi közgyűlés e hó 17-én lesz.

Az Angyalföld titkai.

10 (Regény.)

Örzsé határozott lépésekkel, jobbra-balra nem tekintgetve haladt a mámoros emberek sorfala között, egyenesen az asztal alatt fekvő ura felé, míg a fenevadak kíváncsan tolongtak ringó csipő és dagadó mellei körül. A korcsmáros durván megfogta az eszméletlenül fetregő ember hónaalját, az asszony pedig mellétérdepelt a földre és kőtenyével szegyenkezve letörtülte férje arcáról, a korommal rápingált alakokat. A Postás éppen valami rosszat álmodhatott, mert az érintésre, vad dühre gerjedve, lábaival rugdalózni kezdett. A mély álom önbilincsei foszladoztak agyáról, felugrott és ökölboszoritott kézzel, vadul az asszony arcába csapott, mialatt folyton ordította:

— Hagyjatok békében, nyomorultak!

Pillanatnyi mély csend támadt a korcsmában. Még ezek a nyomorultak is megütözközéssel, borzalommal nézték a dühöngő férj állatias durvaságát.

Azután, mikor már némileg felocsudtak, megindult a vad ordítás:

— Pfuj! Nem szégyelled magad! Gyönyörű egy férj vagy! Mindég ilyen kedvesen bánik veled ez a disznó?

Ilyen és hasonló megjegyzések röpködtek méltatlankodva a levegőben.

Ezt a pillanatot az okos korcsmáros előnyére használta fel, nagyot rántott az ébredező Póstáson és hirtelen talpra állította.

— Nem tudja mit csinál... nem ismer rám, — mentegette jószívtlen az asszony, hogy szegényét e durva söpredék előtti palástolhassa. Bal

arcza, melyet az ökölcspás sujtott, kékesvörösré dagadt, a másik a nagy izgatottságtól halálsápadt volt. Szemei homályos lázban égtek és egész testében reszketett, mint a nyárfalevél. A Póstás az asszony karjába kapaszkodva, úgy botorkált, mint az órainga. A korcsmáros az ajtó felé tuszkolta őket.

— Záróra van, asszonyság! Igyekezzen haza vinni az urát! Miatyam ugyan maradhatnának reggelig is, de a rendőrség egy kicsit, hogy is mondjam, nagyon szekáns, — úgy bizony.

És Örzsé elindult kálvária útjára, a részeg urával, de hirtelen megtárgadta lába a szolgálatot. Egy ismeretlen varázserő megállásra kényszerítette és önkéntelenül még egyszer visszanézett arra a piszokfészekre, melyet örökre elhagyni készült.

Poéta Bandi a falhoz támaszkodva nézte végig, a szemei elé táruult kinos jelenetet. Mióta Örzsé a kocsmába lépett, egy szót se szólott; merően bámulta ezt a szenvedő asszonyt, gyöngéd, kiméletes b nászmódját a durva, állatias férjével szemben, ezt a „hűséges, jó asszonyt“ mint az ura, még részegségében is magasztalta. Bámulatot, részvétet, csodálatot fejezett ki tekintete. És a szegény, szenvedő Örzsének sajtó, vérző szívére, mint lágy czirógatás hatott, a kékszemű Poéta részvétteljes, meleg, lágy tekintete. Megbűvölten, szinte oda-szögezve a földhöz, állott meg egy pillanatra. És a fojtó pipafüst, gözölgő pálinkabűz, az undor, a piszok, a durvaság és a csúcselék felett találkozott a két szempár akaratlanul, egymásba forrva egy közös nemes érzésben és gyöngéd megértésben.

Lassan, mintegy benső kényszer parancsának engedve, emelte fel a Poéta jobb kezét és ünnepélyesen meghajlítva magát, megemelte kalapját a mélyen sértett nő előtt, amint

azt régebben előkelőbb társaságokban tenni szokta. Örzsének minden csepp vére az arcába szökött, miközben a jóleső, gyöngéd köszöntést, keserű mosolylyal viszonzta. Két nehéz könyecsepp gördült végig bánatos arcán.

Az egymással így találkozott szempárok egy pillanat alatt egy egész világot tártak fel egymás előtt. Bánatos, szomorú, szenvedő világot, melybe a közös boldogság egy halvány reménysugára is vegyült... Mintha két száműzött, az idegen sivatagban találkozott és egymást tűvözölte volna vigasztalásul az elvesztett... elhátzott életért... Két szent találkozása volt ez, az ocsmányság és a bűn fertőzött tanyáján...

Végre Örzsé lassan, vontatottan az ajtó felé indult és elünt az éjsötétségében...

(Folyt. köv.)

Kiadja:

A „NAPLO“ UJSÁGVÁLLALATA.

Geiringer Arnold

műszaki ozimfestő

Budapest, VII., Dohány-utca 78.

„Szpecialista üvegtáblákban.“

Készít üvegtáblákat fára, bádogra és viaszvászorra, a mai kornak megfelelő izléses kivitelben, „jutányos árak mellett.“

Dr. Wettenstein Szanatorium R.-T. tüdőbeteg ambulátoriuma

I. kerület, Délibáb-utca 23. szám

Betegfelvétel és rendelés: d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Igazgató főorvos: Dr. Wettenstein József.

Rottenbiller-utca 10. sz. híres cigányprimás zenekarával hangverseny. Kétféle itatók! Ceylon vacsora! Hajós Lipót és Társa. Volt nagymarosi „Korona Szálloda“ bérleje.

Nem kell többé kávét főzni, sem cukrot venni!

WILLAX KÁVÉKOCSKA

forró vízben vagy tejben feloldva, azonnal teljesen kész, zamatos és kiválóan jóízű fekete- vagy tejeskávét nyújt.

DARABJA 4 FILLÉR. MINDENÜTT KAPHATÓ.

WILLAX KÁVÉ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST. QUARTÉLEP IRODA: VI. VACZI-ÚT 167-168. TELEFON: 177-61.

? Hol találkozunk?

Szlnészer, trór és művészer találkozó helye:

Glaser 'METEOR' kávéháza

BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám,

ahol az összes hazai és külföldi hírlapok olvashatók és mindenféle kávéházi italok a legméltányosabb árban szamittatnak.

BUTOR.

Arveresen vett régi és új, legolcsóbbtól a legjobb minőségig. Ugy szintén amerikai íróasztalok, mahagoni háló-, ebédlő- és úri szobák, angol bőrgarnitúrák, szalagarnitúrák, szőnyegek, csillárok, petróleumlámpák, olajfestmények és irodai berendezések legolcsóbban beszerezhetők

Ancsel és társainál,

Dob-utca 22.

OSTENDE-KAVÉHÁZ

RÁKÓCZI-UT 10.

Előkelő családok találkozóhelye. Remek hideg vacsorák, melyet házilag francia szakácsom által készíttetek.

Estánként

Györi Vörös Miska

a közkezdelt cigányprimás teljes zenekarával hangversenyez Szives partióstát kér

Gross Ödön

Telefon: 3-68, 86-40 az Ostende és a nyíregyházi Pannónia kávéházak tulajdonosa.

Téli fürdőskura

A Budai Szt.-Lukácsfürdő Nagyszállodájában és Thermal-szállodájában.

lakás teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb. Minden szobától fűtött folyosók vezetnek az iszapfürdőkhöz. Természetes forró-, meleg-kénes források, iszapborogatások. Prospektust küld a Szt.-Lukácsfürdő R.-T. Budapest, Budán.

Kristály forrásásványvíz étvágyat javító emomronrást megakadályoz

Ön bérel

egy ócska zongorát vagy pianót és

kidob

havonta 12.— vagy 16.— korona kölcsöndíjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

Ha fizet

havonta 20.— koronát kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb, érzékszervi-ökés, keresztúros, új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezést, nem lekötöztetje bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. Ezen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

'MUSICA' részvénytársaság

(Igazgató: STERNBERG DEZSŐ)

zongorakereskedés és kölcsönző telepen. Euton tölcser-néiküli legközelebb gramofon- és művészlemezok foelárásitása.

Budapest, VI., Tere-körút 1. sz. alatt

(Király-u sarok, az Ország. Zeneakadémia közelében)

Telefon 4-81. Telefon 4-81.

Zongorák becsereleése, javítása, hangolása legkülön-mabban. — Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a tóvárosban lakók részesülnek

Nem érdemes rongyosan járni!

FLEISCHMANN J. férfi-szabó mester

BUDAPEST, Thököly-út 20. szám I. em. Vidékieknek mintát bérmentve küldök.

Ha 12 forintért rendelhetek divatos öltönyt, felöltőt vagy téli kabátot, tényleg gvapjuszóvetből mérték után.